

Latweeschu Awises.

Ar augstas Geweschanas = Kummisiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 13. Zettorkdeenā tannī 30tā Merz 1822.

Telgawa, tannī 29tā Merz.

Muhfu Leeluppe un tahs zittas masakas uppes, kas muhsu flaktumā eeksch winnas eetekk, tannī 21mā Merz ahtri sahke zeltees, ta ka gan drihs bailes par muhsu tiltu bij jaturra. To padarrija ta leela wehtra no Seemela pusses kas uhdenim ne lahwe juhrā ee-eet bet atpakkat dsumie.

No Rihges.

Eeksch Muskawas Awisehm lassa, ka Smolenskes Wirs-Biskapa aprinkī, isgahjuschā gaddā peepazmīts tuhloschi pēezīmīti astondesmīts pēezi zilweki wairaki pēedīnumuschi ne ka mirruschi. 12 zilweki irr wezzaki tappuschi ne ka simts gaddus, no kurreem weens 130 gadus fadīhwojis. Starp teem 36 zilwekeem, kas Kreewu tizzibū pēenehmuschi, arri 17 schihbi bijuschi, kas pēe Kristigas tizzibas atgreesuschees.

Isteikschana.

Smolensk irr Kreewu Gubernements, wehl weenu reisi tik leels ka Kursemme un tē wairak ne ka 900,000 zilweki dīhwo eekschā, semme gan lihdsena bet augsti stahw, jo no schi Gubernementa zettahs leeli uhdeni. Tas Wirsplats arri Smolensk fauzams, bischkiht leelaks par Telgawu, us kreisu püssi tahs Dneeperuppes, walni apfahrt, baggati Kohpmanni tē dīhwo eekschā; no Pehterburges III juhdses jeb 777 werstes tahtu.

No Polanges.

Weens no muhsu eedsihvotajeem sihtaru juhmallā meklejoht no divi Pruhesch Salda- teem diki tappis fasists un pee farwas meesas ewainohits. Muischias-Pollizei par to jau rapportu pee augstakas Teefas aissuhtijust.

Gedse, tannī 12tā Merz.

Kas to juht un atihist, ka ne kas zilweka pastahwigū laimi tik lohti dibbina un paschfīr, ka pateefiga prahha isskaidrofchana un sirds labboschana, tas ir no ta irr pahrleezinabts, ka labbas skohlas tas ihstenais zelsch, kas pēe schihbs laimes wadda, un tqhds zilweks arri preezajahs jeb dsirdoht jeb lassoht, ka zilweki rohnahs kas jaunas skohlas eetaisdamī par to gahda, ka behru prahs taptu apgaismohits un winna sirds labbota. Jums peetizigeem zilweka draugeem tapehz ir schi finna no weenās jaunas skohlas buhs patihkama, to juhs schē atrohnat.

Trihs juhdses no Kulbigas weena dsumta Muischa, ko Beerschu-Muischu nosauz, kas pēe Gedses Basnizas peekriht un pēe kurras tikkai 16 fainneeki peederr. Scho Beerschu un Zerrendes nowadu weens pehz teefas gohdajams un schehligs Dsumtskungs walda, kas jo wairak eeksch to farwu gohdu un preeku mekle un atrohn, ka winsch farwus pawalstneekus zaur taisnu pāmahzischani un mahzibū, gan zaur paschu labbu preefschihmi us teefscham Deervabihjigu dīhwoschani skubbina. Bet ka nu jau kohks, wehl mas buhdams, lehtaki lohzams ne ka leels usaudsis, ta arri zilweki jaunās deenās jo labbi irr mahzami un jo lehti ko eemahzahs, ne ka pehz leeli tappuschi un usauquisch. To finnads Beerschu-Muischias Dsumtskungs farwus laudis weenumehr muddinaja, lai tee farwus behrus liktu mahziht lassit un gan arri daschi wezzaki par to gahdaja, bet tas wairums to behru paliske nemahziti un ta daschās mahjās daschureisti gaddijahs, ka ne kas, neds behru neds pē-auguschi warreja lassit; par to gan Dsumtskungs, gan Mahzitais ne retti eedusmohahs un wezzakus farahje. Tē nu atihdamī, ka Dsumtskungs un Mahzitais teem laudim par

labbu dusmojahs, wissi Beerschu pawalstneeki apnehmajs, behrnus jo labbi likt mahzicht, un lai tas teescham notiku, wissi fainneeki, bes us-skubbinaschanas no Muijchus-Waldischanas, sawâ starpâ farunmajahs, jaunu skohlu preefsch Beerschu P'agasta behrneem etaifht, tahdâ wihsé, kâ wissi behrni, lai buhtu fainneiku jeb falpu, baggatu jeb nabbagu behrni, warretu mahzitees lassift. Tâ kohpâ farunmajuschees winni. wissi us Muijchu pee kunga nahf, un tam sinnamu darra, kahdu padohmu tee isdohmajuschees. No Dsmitkunga winni isluhdsabs semmes gab-balü, kur warretu laufu taifht preefsch skohlmeisteri un arri skohlus luhds, lai ihpaschu skohlas namnu warretu ustaiifht. Dsmitkungs, kum lauschu padohms labbi patifht, leelu weetu nodohd, kur labba semme un kur arri zitkahrt iau fehts, turflaft arri balkus no sawa mescha pefohla doht zif waisaga to skohlas namnu ustaiifht un tâ schee gohdigi Beerschu fainneeki iau pehrnâ ruddeni rudsu laufu preefsch skohlmeisteri irr apstrahdajuschi, balkus seemâ, (jeb-schu gan maj zetta laika bija,) isweddujuschi, taggad ar wissu spchku pesspeeschamu pee ustaiifschanas ta jauna skohlas namna strahda un winnu schehligs Dsmitkungs teem zeef spedams par paligu naht. Kad nu schis skohlas nams ar Deeva paligu ittin gattaros buhs, tad tuhliht skohla eesahkfees un behrni schê mahzifees, lassift, rakstift, rehkeneht un jo wairak Kristigas mahzibas. — Kaut jelle arri zittur laudis ta mihligi un prahrtigi par sawu behrnu ihstu lablahschamu gahdatu!

*
Meuns ar pasti schee rakstif atshutiti, lai
Awijses eeleteam:

Mihli draugi! Wissa Latweeschu
tauta jeb fahrt!

Wai, wai! Ka tas man gauschi firdi fabv, kad es to wehl taggad eeksch schihm Latweeschu Awijsenm lassir un redsu, kav appaksch mums, leela multiba un neisprachana, ne sawa pafsha gohda, ne arri gohda un fapraschanas pretti tohs, kas wehl, es dohmaju, bischkitim wairak sprattis, ka wehl mehs wissi, kas appaksch Latweeschu fahrtas turrami irr; kad

jitti no muhsu fahrtas to irr rakstift usdohma-juschees, lai zittadi schihs Awijses raksta, ne ka no zuhku rehkinaschanas, ka tas weena is-johfoschana effot. — Es dohmaju, ka tas ne warr itt ne mas zittadi warrejis notikt, ka tee winnas grahamatas rakstitaji taisni no fahda leela gudrineeka, kas newaid Latweeschu tautâ, eeskubbinati irr, lai tik tâ darra, tad redsehs kas par weena sunna atpakkal nahfs; to sunnu kas nu irr atpakkal dohta, warr sebkatriq skaidri eeksch Nr. 8. lassift; un to darridans tad irr skaidri tâ, ka jaw appaksch Latweeschem mehds buht, kad winni sawâ starpâ runna:
„Kum man waisag wairak grahamatu, kâ tik „A.B.Z., Dseesmu- un Epreddiku-grahmatu, „tahs zittas irr wissas naudas krahpschana.“ Kad nu wehl kahds kahdu stahstu grahamatinu nokehris irr, tad tas sunukais gohds irr tas, ka ne proht lassift, un ta atbildefschana irr: „es ne esmu eeksch to grahamatu wehl dauds „lassijis.“ — Tapehz es dohmaju ka tee winnas grahamatas rakstitaji irr eeskubbinati no tahda, kas newa Latweeschu fahrtâ, jo kas buhs no Latweeschu fahrtas, un jaw wairak sprattis un mahzijees buhs schihs leetas ischktir, un par wissu gaddu, ka weens gudris wihrs ap-dohmahn, kas tur eekschâ buhs, tahds stahwehs taisni kluusu, jeb arri tahds, kâ pateesi gudris wihrs, leelu pateizibu teem Awijschu apgahdas-tajeem dohs, tâ ka tas gohdigs Zohdenes Pagaestateefas-Preefschehdetais Jurre Birkan eeksch Nr. 6. darra. Talabba, manna mihla Latweeschu draudse, ne leekatees no tahdeem ko eerunnaht, kâ no fahdeem fahlspuhfschlotajeem, ahderulaidejeem un neeku pareggui teize-jeem. Tâ ir man, kâ puikam, pee tehwa buhdamam, tahdus leelmittus flausotees, itt skaidri zuhkas gammohr irr notizzis, ko es wehl ne weenan teizis ne esmu ka tik taggad lassift leeku, lai ne weens ne dohma, kad zuhkas gammohr kains effot.

Weens apkahrt staigatais to reiss isteize, pee manna tehwa buhdams, kad par salto zettordeenur un leelo peektudeenu, pikkis ar schweli no Debbes lihs un wissus fadedsinahs; nu notikka, man gammohr buhdamam pee zuhfahm, ka pee gaischas faules leetsus liht fabka, un warra-

wihksne, ko es wehl redseis ne hiju, pretti faules atspihdeja; es attahjis sawas zuhkas, brehksdams us mahjahn frehju un no isbailehm trihzeju un drebbeju; tad nu telws un mahte fakerr, prassidami kas fakis? Es teizur ta un ta, tad wedde abbi manni eelsch leela leetus un gaischas warrawihksnes atpakkat gammes, eedrohschindam: „ta newaid ne kahda Deerwa sohdiba, „ko tas peedsehruschais lohps runnaja, ta irr „tik weena sihme kad leetus lihst un faule ne „zik augsti ne stahw.“ Kurrc gadda tas irr notizzis, es ne sunnu pateift, bet es dohmaju par pilnam buhs jaw 34 gaddi aissgahjuschi. Nu redseet mihti lassitaji, kad nu to buhtu tee Alwischu apgahdataji papreessch isteikuschi, tapat ka to rehkinumu no zuhkahm, woi tad man buhtu par to jadohma, kad es isjohkohtsesmu? Ne, es buhtu taisni preezajees, ka tas wehl daudseem par mahzibu noteek. — Tapehz es tohs Alwischu apgahdatajus firfni luhdsu, lai leek ar weenu jo prohjam, ta ka taggad, wissadus stahstus eelsch schihm Latweeschu Alwischum, un par wissahm kas eelsch Nr. 3 un 5. par sunnu no muhsu Kursemmes apsohlights irr, kas mums wehl wairak irr derrigs, ne ka no Wahzsemmes, kaut gan tas arri labs irr, bet mehs tatschu par desmits, warr buht kad weens sunnafin, kurrum Reisaram, Kehnimam, jeb Leelungeem tahs sweschas semmes peederr, kas mums garr tahdahn fiveschahm leetahm kait? Mehs luhdsam papreessch no Kursemmes zik Basnizas, zif Kirspehles, kurras tahs wezzakas un ka mehs effam par fristigeem laudim tappuschi, to appaksch mums wehl tas desmitais ne sunna.

Klibbischu Unsa ta nomirreja dehls Jahnis.

Eelsch Wahzsemmes Alwischum lassa, ka Magdeburges aprinki tanni nakti us 9tu Merz leels pehrfons ar krusfu, leetu un breesmigu wehtrubijis, sibbins weenas Basnizas tohrni eespere un tohrnis nodegge; dauds laudis fatrehje redseht ka Basniza degge, bet peepesch weens Basnizas muhries apgahiehs un 9 zilwei tappi pagallam nosisti, 4 parleekam fatreekti. Tanni 19ta Wewrat Sprantschu semme dauds weetas semme

irr trihzingusti, ta ka bands flurkimi apgahschees un Basnizu muhri plibischi. Ollenderu im Englenderu semmes arraju laudim scho gadd warren slitti klahjahs, jo tapehz ka labbiba tit lohti lehta irr, schee semmeeku laudis ne spehj nedis to nohmas naudu nedis sawas zittas nodohschanas ka waijaga gohdigi nomafsaht.

Teesas fluddinachanas.

Kad pehz augstakas parwehleschanas, to Nuzawas Pastes-nammt un Pastes-sirgu turreschanu us arrenti buhs isdwoht, tad pehz Kursemmes Kambaru-Waldischanas spreediumateem, kam patiktu scho Pastes-sirgu turreschanu usnent, ar peenahkamahm galwoschanahm tanni 27ta Merz un tanni 10ta un 11ta April pee Kambaru-Waldischanas par to jateizahs. Telgawa, tanni 17ta Merz 1822. (3)

Us teesas parwehleschanu,

G. v. Nemgarten,

Kambaru-Waldischanas Siftehrs.

Wissi parradadeweit ta Junzes-Muischias faimieeka Kalna Jurre sche no Gassmakkis Pagasta-teesas teek faazimati un fasauki, lai fesches neddelas pehz tabs scheit appakscha rastitas deenas, Gassmakkis Muischä sanahk un sawas prassichanas parahda, un lai dabbusirdeht, kad un ka taps maksati. Gassmakkis Pagasta-teesas, tanni 17ta Merz 1822. (3)

Janna Reehpolt,

Pagasta-Wezzakais.

B. Eterenhausen.

Pagasta-teesas fribheris.

Zittas fluddinachanas.

Tanni nakti no 18tas us 19tu deenur Merz mehnescha schi gadda no Kloppmann Wirzawas Basnizas-frohga diwi sirgi irr issagi. Weens bij duhfans, 11 fohteli augsts, ohtes behes ar blesiti peerē un pinkaineem farreem, abbi libds 8 gaddeem wezzi. Kas no scheem sagteem sirgeem tam Kloppmann Wirzawas Basnizas-frohgerim Johann Guttmann taisnu sunnadohs, tas 20 Sudraba Rubbelus pateizibas naudu dabbuhs. (2)

Tannî Gahrschu-Muischâ, Schlpils Wirs-Pilstunga aprinkî irr:

1) Us nahkoscheem Jahneem, jeb arri us scheem Turgeom, feschi Krohgi un tschetri tirgi, no kurreem diwi ka warren leeli tirgi sinnami, us triju gaddu arrenti, dabbujami.

2) Talihds arri 6 muzzas gohwju arrente, us nahkoscheem Jahneem.

3) Tohp wehlehts no ta appaksch rakstta, ka warretu labbu zilweku bes seewas, kas lauku kohpschanu im buhschanu pareissi sinn, par pir-mu Waggari, deenesta dabbuht. Bet tahdam waijaga ne ween latwifki, bet arri freewifki labbi sinnahit un arri mahzeht lassilt un rakstht, un peenahkamu passi un labbas leezibas grahmatas par sawu ziftahrfigu deenestu parahdiht.

4) Talihds arri labbu kutscheri gribb pee-nent, woi Latveeti woi Kreewu, ja tikkai peenahkamu passi un labbas grahmatas no ta Kunga, fur paprecksch deenejis, warr parahdiht, un beidsoht

5) Arri labbu gohdigu im taisnu zilweku par mescha-sargu waijaga, kas no meddischanas un sebgeru buhschanas ko proht, kam peenahkamus passes un grahmatas, ka zittur labbi deenejis. — Tee, kam tiku schihs deenesta weetas jeb tahs arrentes usnent, lai teizahs pee ta appaksch rakstta, Gahrschu-Muischâ, jeb arri pee Oberopgerichts-Aukata Kunga no Schleier, Ahbel-Muischâ, nezik tahlu no Jephkabipils-fata, ka tur pehz kunitraktia to dabbutu dsirdeht, kas wehl waijaga. Gahrschu-Muischâ, tannî 8ta Merz 1822.

Ernst, Baron no Budberg.

* * * * *
Isgahjuschâ Wevrar mehneschâ no weena Nihges Speekera, trihs leeli bakkî ar wahzu

grahmatahm nosagti; 100 grahmatas raiba wahka bij jau eefetas, saltâ rante, un 52 grahmatas gaischâ d'seltana papihre bij eefetas. Ja kahdam zittas no schahm sagtahm wahzu grahmatahm pehz pahrdohschanas taptu rahditas, lai jelle no kristigas mihlestibas pee Steffen-hagen Kunga Selgawa jeb pee Hornemann Kunga Nihgâ, Pils eelâ Nr. 42., kahdu sinnu par to isdeweju dohd. (1)

Tas, kam weens putnu-funs nohst tappis, scheitan tohp usfaulks, lai tas itt wissas sihmes sawa sudduscha sunnazik ween warredams taisni usdohd, prohti zik ilgi tas aieskrejhis, zik wezs gan buhtu, zik leels, un no kahdas spalwas, itt fewischki, us kahdu wahrdi winsch klausahs un woi winsch jau wissadâ wihsé ismähzihts, jeb tikkai istabâ mahzihts irraid. Ka prett wissahm netaisnahm mekleschanahm warram drohsh buht, tad taggad wehl nedf weeta, nedf tas wahrdi, pee ka tas putnu-funs peeklihdis, tohp isteikts, bet tik drihs ka tahdu sinnu, kas ar ta sunna tikkumeem kohpâ saderr, schimis Alwihschu lappinâs atraddisum, mehs weetu un wahrdi tuhliht bes kaweschanas darrisum sinnamu.

Isdahwafchana s.

Tas pee Krohna Pehtera-Baltas- un Wehrpes-Muischias peedertigs Krohgs, Chrseles-krohgs fauzains, ar laukeem us Jahneem 1822 ue arrenti irr isdohdams. Kas winnu gribbetu usnent lai teizahs pee Muischias-Waldischanas. (3)

Puhres-Muischâ, Kandawas aprinkî, tas Basnizas-krohgs ar laukeem us nahkoscheem Jahneem 1822 us arrenti dabbujams. (1)

S i n n a.

Sudraba Nubbuls atkal par weenu Warra Kopeiku dahrgaks tappis, Nihgâ tannî 13ta Merz. Jauns Dahldeis geldeja 5 Rub. 10 Kap. Papihru naudâ. Ausas tappe mekletas un ar 70 lihds 75 Kap. Sudr. puhrâ makfatas.

Den Druck genehmigt, von der Einführungskommission dazu beauftragt, der

Staatsrath Necke.